

Samenvatting

“Justitie in vraag gesteld. De ‘justitiebarometer’ voorbij: een kwalitatief onderzoek”

(Katholieke Universiteit Leuven - Université de Liège)

Voorliggend onderzoek vormt een vervolg op de eerste “justitiebarometer”¹, een bevraging van een representatief staal van de Belgische bevolking met betrekking tot de houding ten aanzien van justitie, waarin gepoogd wordt een dieper inzicht te verkrijgen in de achtergronden en de redenen die aan de basis liggen van de eerder negatieve houding tegenover justitie.

Voor dit kwalitatieve onderzoek werden data verzameld in vier Belgische gerechtelijke arrondissementen: twee in Wallonië (Charleroi et Marche-en-Famenne) en twee in Vlaanderen (Antwerpen en Dendermonde). In een eerste fase werden in elk van deze gerechtelijke arrondissementen focusgroepen georganiseerd met burgers. Deze groepen werden samengesteld in functie van een aantal specifieke kenmerken (leeftijd, opleidingsniveau, en ervaring met justitie). In een tweede fase werden de resultaten van deze focusgroepen voorgelegd aan professionelen binnen justitie (advocaten, parketmagistraten, vonnisrechters en justitieassistenten).

De bevindingen van de focusgroepen bevestigen in grote lijnen de resultaten van de justitiebarometer. Als problemen werden vermeld: de traagheid van het gerecht, het complexe taalgebruik, de hoge kosten, het ontoegankelijk karakter en de afstandelijkheid van de professionelen binnen justitie, het gebrek aan informatie over de eigen zaak, het gebrek aan communicatie en het fenomeen ‘klassenjustitie’. Veel burgers klagen over hun (onbestaande) plaats in het rechtsgebeuren. Ook andere onderwerpen, zoals de strengheid van de straffen of de noodzaak alternatieve straffen verder te ontwikkelen, kwamen aan bod. De deelnemers formuleerden ook kritieken ten aanzien van advocaten. Ten slotte werd specifieke aandacht besteed aan de plaats van de media en de invloed van de media op de houding ten aanzien van justitie. Hier blijkt ook dat de burgers zonder ervaring met justitie zich meer dan de anderen laten beïnvloeden door de media, maar tegelijkertijd is onduidelijk op welke manier en in welke mate die invloed een rol speelt.

De bevindingen van de focusgroepen lopen in Vlaanderen en Wallonië opvallend parallel. Beide regio's verschillen slechts op het vlak van nuanceringen. Zo werd enkel in de Waalse focusgroepen gewezen op het traumatiserend karakter van de contacten met justitie.

Vervolgens werden de resultaten van de focusgroepen met burgers voorgesteld aan de professionelen binnen justitie. Hun rijke en zeer talrijke reacties hebben de resultaten van de besprekingen met de burgers verrijkt. Enerzijds bevestigden deze professionelen heel wat opmerkingen gemaakt door de burgers. Anderzijds werden foutieve opvattingen bij de burgers gecorrigeerd.

Op basis van deze groeps gesprekken met burgers en professionelen werden ten slotte een reeks aanbevelingen geformuleerd.

---

¹ PARMENTIER, S., VERVAEKE, G., GOETHALS, J., DOUTRELEPONT, R., KELLENS, G., LEMAITRE A., CLOET, B., SCHOFFELEN, J., VANDERHALLEN, M., BIREN, P., SINTOBIN, M., VAN WIN, T. & VANDEKEERE, M., *Justitie doorgelicht. De resultaten van de eerste Belgische «justitiebarometer»*, Gent, Academia Press, 2004, 118p; PARMENTIER, S., VERVAEKE, G., GOETHALS, J., DOUTRELEPONT, R., KELLENS, G., LEMAITRE A., BIREN, P., CLOET, B., SCHOFFELEN, J., VANDERHALLEN, M., SINTOBIN, M., VAN WIN, T. & VANDEKEERE, M., *Une radiographie de la Justice. Les résultats du premier « baromètre de la Justice » en Belgique*, Gand, Academia Press, 2004, 118p.